

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ЯМБОЛ ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

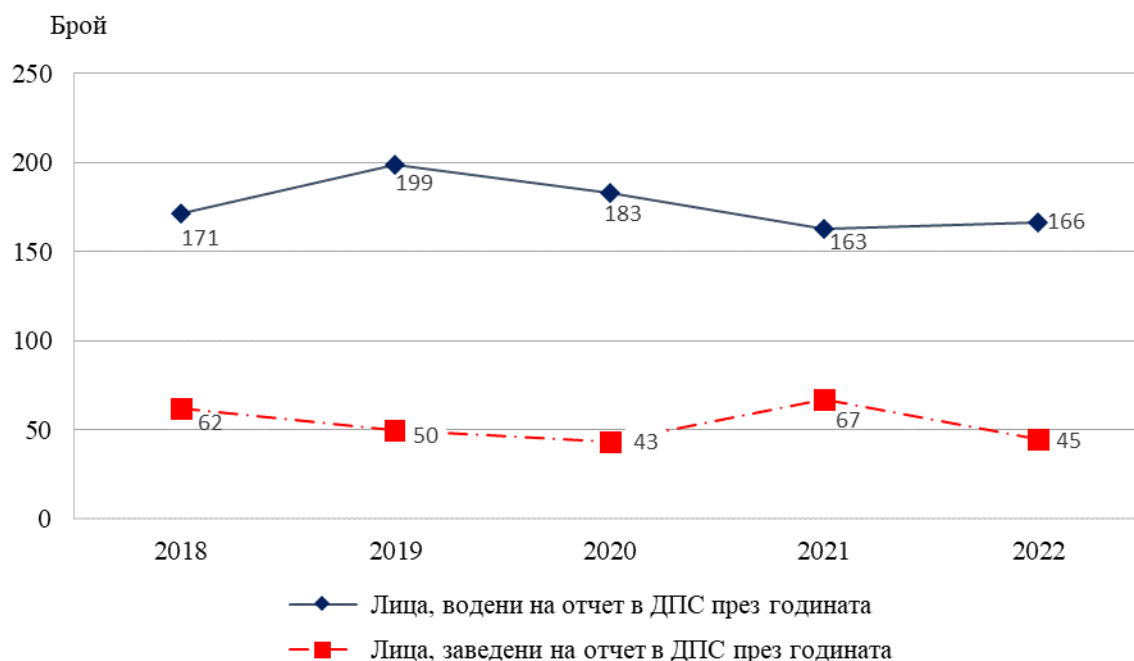
Малолетни и непълнолетни лица в област Ямбол, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

През 2022 г. в област Ямбол на отчет¹ в детските педагогически стаи са водени 166 малолетни и непълнолетни лица за извършените от тях противообществени прояви и престъпления.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица в област Ямбол през 2022 г. са следните:

- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 години) - 71.7%;
- малолетни (8 - 13 години) - 28.3%;
- момчета - 145 (87.3%);
- момичета - 21 (12.7%);
- учащи - 102 лица (61.4%);
- в криминогенна среда живеят 146 малолетни и непълнолетни лица (88.0%).

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни, водени и заведени на отчет в ДПС през периода 2018 - 2022 година в област Ямбол

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОИЗТОК
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - ЯМБОЛ“

Броят на заведените на отчет¹ в ДПС през 2022 г. малолетни и непълнолетни е 45, или 27.1% от всички водени на отчет лица, като 46.7% от тях са непълнолетни.

През 2022 г. снети от отчет в ДПС са 35 малолетни и непълнолетни лица, или 21.1% от водените на отчет през годината:

- поради поправяне на поведението - 17 лица (48.6%);
- поради навършване на 18-годишна възраст - 18 лица (51.4%).

1. Малолетни и непълнолетни лица, снети от отчет в детските педагогически стаи в област Ямбол

	2021		2022	
	общо	в т.ч. поради поправяне	общо	в т.ч. поради поправяне
Общо за областта	19	2	35	17
Момчета	16	2	33	17
Момичета	3	-	2	-
Малолетни (8 - 13 г.)	1	1	5	5
Момчета	1	1	5	5
Момичета	-	-	-	-
Непълнолетни (14 - 17 г.)	18	1	30	12
Момчета	15	1	28	12
Момичета	3	-	2	-

Противообществени прояви в област Ямбол

За извършени противообществени прояви през 2022 г. през ДПС са преминали 98 малолетни и непълнолетни. От тях момчетата са 66, или 67.3%, а момичетата са 32 (32.7%).

Разпределението на преминалите през ДПС по някои видове противообществени прояви е следното:

- бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип - 13 лица (13.3%);
- повреждане на обществена и/или частна собственост - 12 лица (12.2%);
- непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място - 1 лице (1.0%).

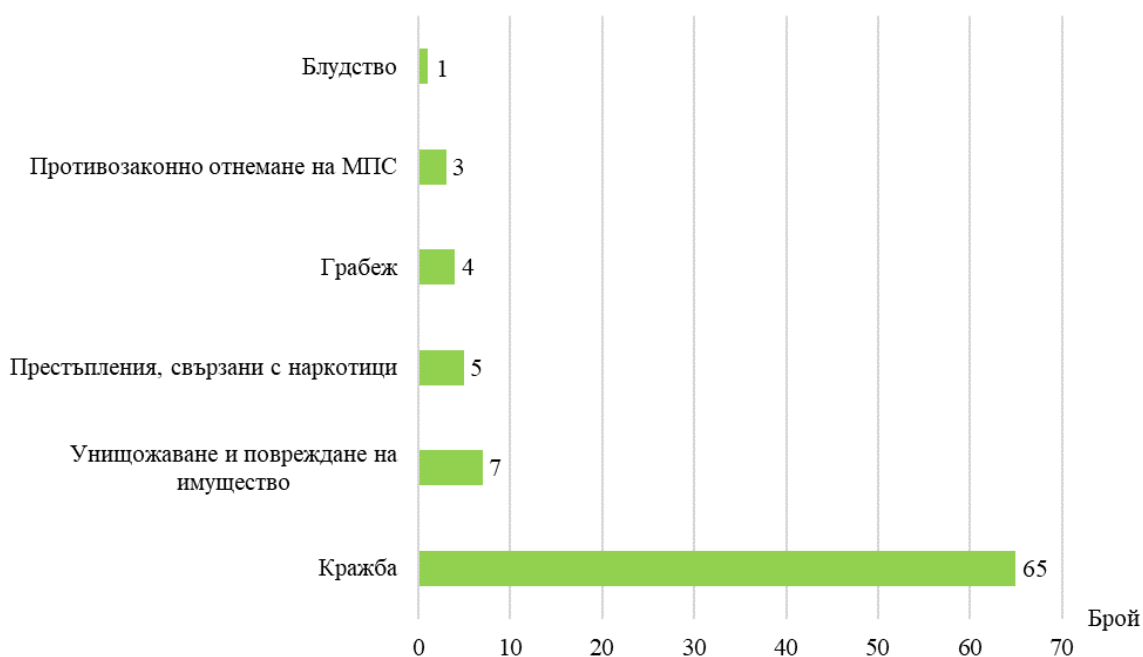
¹ Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

Извършени престъпления в област Ямбол

През 2022 г. малолетните и непълнолетните лица, преминали през ДПС за извършени престъпления, са 85.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършители на кражби са 65 лица, или 76.5% от малолетните и непълнолетни извършители на престъпления. От тях най-висок е дялът на извършителите на кражби от домове - 43.1% (28 лица), следват кражби на части и вещи от МПС - 26.2% (17 лица), кражби от магазини или други търговски обекти - 21.5% (14 лица).

Фиг. 2 Малолетни и непълнолетни лица, преминали през ДПС, по видове престъпления през 2022 година в област Ямбол

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления в област Ямбол

През 2022 г. в ДПС са регистрирани 5 пострадали от престъпленията кражби, грабеж, блудство и изнасилване. Малолетните пострадали лица са 40.0%, а непълнолетните - 60.0%.

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2022 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните **са образували** 141 възпитателни дела, от които 132 (93.6%) са образувани по предложение на прокуратурата. Броят на **решените дела** през годината е 123, като от тях в срок до един месец са решени 39 дела, или 31.7%. **Прекратени** са 14 дела или 9.9% от образуваните възпитателни дела. В края на 2022 г. **са останали несвършени** 21 дела.

През отчетната година местните комисии са наложили 189 **възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 135 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 142 общественоопасни деяния¹.

Наложените възпитателни мерки са:

- предупреждение - 99 мерки (52.4%);
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 54 мерки (28.6%);
- предупреждаване за настаняване във ВУИ с изпитанелен срок до 6 месеца - 19 мерки (10.0%);
- поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи - 14 мерки (7.4%);
- задължаване да участва в консултации, обучения и програми - 2 мерки (1.1%);
- задължаване на непълнолетния със свой труд да отстрани причинената вреда - 1 мярка (0.5%).

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки са следните:

- малолетни са 39 лица (28.9%), а непълнолетни - 96 (71.1%);
- момчетата са 112 (83.0%), а момичетата - 23 (17.0%).

В структурата на общественоопасните деяния, за които са наложени възпитателни мерки през годината, най-голям е относителният дял на извършените престъпления - 131 (92.3%), следвани от противообществените прояви - 10 (7.0%), и административните нарушения - 1 (0.7%).

¹ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществена проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са новозаведени през отчетната година.

В броя на снетите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от Наказателния кодекс, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОИЗТОК
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - ЯМБОЛ“

съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи **повече от една** възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживееене на лицата.

Повече информация и данни от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).